

Da Tor mistet hammeren sin

Tekst/illustrasjoner:

Anne Schjelderup/Clipart.com

Filosofiske spørsmål:

Anne Schjelderup og Øyvind Olsholt

Sist oppdatert: 15. november 2003

Odin har mange sønner, og en av dem er Tor. Tor som er så snill og god. Men når han blir sint er det best å passe seg, for da kan det bli farlig. Da slår han med den store hammeren sin, Mjølner, så det slår gnister og lyn om ham.

Når himmelen er mørk midt på dagen, når luften dirrer av tordendrønn, når himmelen flerres av voldsomme lys som kan få ting til å brenne selv nede på jorden, ja, da er det guden Tor som er på ferde. Da kjører han i full fart over himmelhvelvingen i en vogn trukket av to geiter, Tanngjost og Tanngrise. Han slår med den veldige hammeren sin, Mjølner, så det slår voldsomme gnister rundt ham.

Mjølner er smidd av dverger og treffer alt Tor sikter på, og ikke nok med det: straks den har truffet målet, så flyr den tilbake til Tors hånd, helt av seg selv! Det er litt av en hammer Tor har. Mjølner var en gave til Tor fra Loke.

Tors hammer er forsvunnet

Men nå er Tor rasende. Han finner ikke hammeren sin. Han har lett overalt, men hammeren er og blir borte. Selv ikke Siv, Tors vakre kone med det lange og gyldne håret, kan roe Tor nå.

Og det er ikke bare Tor som er ute av seg, alle gudene er fortvilet også. Uten hammeren kan nemlig ikke Tor beskytte guder og mennesker mot de fæle jotnene. Hva skal de gjøre?

Listige Loke har fått rede på hvor hammeren er. Det er den fæle jotnen Trym som har stjålet den. Men han har lovet å gi den tilbake, hvis han får gifte seg med selveste kjærlighetsgudinnen Frøya. Frøya er den vakreste av alle gudinnene. Når hun farer over himmelen i sin vogn som er trukket av to katter, ja, da er det ingen som kan ta øynene fra henne.

Tor som brud

Men Frøya vil ikke gifte seg med Trym. Hun hulker og gråter, og det hjelper ikke at gudene forklarer henne at det er ute med dem alle om ikke hun går med på avtalen.

Da er det at én av dem får en god idé: Tor kan kle seg ut som Frøya og dra til Trym for å hente hammeren.

Tor er slett ikke begeistret for ideen, men han vet at han ikke har noe valg. Han må få hammeren sin tilbake. Så nå blir han pyntet opp som en dame, og får to store stener til bryster. Så får han brudesløret foran ansiktet og er klar til å dra. Loke har kledd seg ut som brudepike, dette vil han være med på.

Bryllup i Jotunheimen

Nå farer de av gårde mot Jotunheimen, Tor og Loke. I Trymsheim blir det stelt i stand til stor bryllupsfest. Mange gjester sitter benket rundt bordet, og det er massevis av deilig mat. Tor spiser en okse alene. Så spiser han tre laks til dessert. Han skyller det hele ned med tre tønner med mjød. Trym sitter stum og ser på. Det var da voldsomt til appetitt på en dame!

Men listige Loke ler og svarer: «Ja, men det er ikke rart at Frøya er sulten! Hun har ikke spist på åtte dager, så mye har hun lengtet etter deg.» Trym smiler fornøyd når han hører dette, og tar sløret til side for å kysse sin brud. Da ser han de sinte øynene til Tor, og hopper tilbake. «Hvorfor har hun øyne som flammer av ild,» spør han Loke mistenksomt. «Å,» smiler Loke, «det er vel ikke rart om hun har blodskutte øyne, stakkar! Hun har jo ikke sovet i åtte netter, slik har hun lengtet etter deg.»

Tors hevn

Nå er Trym fornøyd. Han roper på moren sin og ber henne hente Mjølner, Tors hammer. Den vil han ha i fanget på sin brud, så de kan vies til mann og kone over den. Moren til Trym kommer og legger hammeren i fanget til Tor.

Tor smiler i skjegget. Straks han har fått hammeren i fanget, tar han tak i den og svinger den over hodet. Trym blir så overrasket at han nesten besvimer. Men Tor gyver løs på de fæle jotnene, og ikke én av dem sparer han for sine hammerslag. Så reiser han hjem med sin hammer, og slik endte også denne historien godt for gudene i Åsgard.

Fil osofiske spørsmål

1. Trym sier at han vil levere til bake Mjølner dersom han får gifte seg med Frøya. Han vil altså bytte til seg kjærlighet. Men vil du si at det er mulig å kjøpe seg kjærlighet på denne måten? Hvilke ting kan vi kjøpe (eller bytte til oss) og hvilke ting kan vi ikke kjøpe eller bytte til oss:
 - en deilig matpakke
 - pent vær
 - oppmerksomhet på bursdagen vår
 - god sangstemme
 - gode venner
2. Frøya vil ikke gifte seg med en jotne som hun ikke var glad i – selv om hun kunne redde både mennesker og guder ved å gå med på dette. Var det riktig av henne å si nei? Hvorfor vil ikke hun gifte seg med en som hun ikke var glad i? Må man være glad i den man skal gifte seg med? Hvorfor? Trym var rik og mektig, han vil ikke sikkert gitt Frøya en mengde vakre gaver. Burde ikke Frøya vært fornøyd med dette? Hvorfor, hvorfor ikke?
3. Tor nektet først å kle seg ut som en dame. Hvorfor nektet han? Vil du ha nektet (hvis du er jente: å kle deg ut som gutt)? Hva vil du ha nektet og hva vil du ha gått med på:
 - å kle deg ut som et menneske uten klær
 - å bli venn med en som liker deg, men som du ikke liker noe særlig
 - å svare nei på alle spørsmål du fikk
 - å svare ja på alle spørsmål du fikk
4. Trym hadde sluppet Tor inn i huset sitt, gitt ham mat og drikke, og hadde sørget for at Tor fikk hammeren til bake. Synes dere da det var riktig av Tor å slå til Trym med hammeren etterpå? Fortjente Trym straffen fra Tor siden han først hadde vært så frekk å stjele hammeren? Hvem bestemmer hva som er riktig og rettferdig straff når du har gjort noe galt?

(fort. neste side)

<i>Bør du få straff i disse tilfellene? Hvem bør i så fall bestemme straffen og hva synes du selv er en passe straff?</i>	<i>Foreldre</i>	<i>Lærere</i>	<i>Politi</i>	<i>Andre</i>
– hvis du har knust en rute på skolen?				
– hvis du har stjålet en av naboens sykler?				
– hvis du har rømt hjemmefra og blir funnet etter en uke?				
– hvis du har glemt å gjøre lekser?				
– hvis du har skulket skolen en hel dag?				
– hvis du har fortalt noe om en annen som ikke er sant?				
– hvis du nekter å rydde på rommet ditt flere dager på rad?				
– hvis du har plaget et dyr så det døde?				
– hvis du har lovet å gjøre noe og så ikke gjør det?				
– hvis du går over fotgjengerfeltet uten å vente på grønn mann?				